DATGANIAD LLESIANT CYNGOR GWYNEDD 2023/24

Cyflwyniad

Rydym fel Cyngor wedi ymrwymo i'r egwyddorion o fewn Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015 er mwyn gwella llesiant economaidd, cymdeithasol, amgylcheddol a diwylliannol cymunedau Gwynedd.

Byddwn yn sicrhau bod y Cyngor yn ystyried yr hirdymor, gan gydweithio ac ystyried pobl o bob oedran wrth ddatrys ac atal problemau. Bydd gweithredu yn y modd hwn yn ein galluogi i gwrdd ag anghenion presennol ein cymunedau gan sicrhau nad yw penderfyniadau heddiw yn niweidiol i genedlaethau'r dyfodol.

Adolygwyd ein hamcanion llesiant fel rhan o'r broses o lunio Cynllun y Cyngor ar gyfer 2023-28. Wrth osod ein hamcanion llesiant, rydym wedi ystyried nifer o ffynonellau tystiolaeth gan gynnwys gwybodaeth o sesiynau ymgynghori a gynhaliwyd gydag Aelodau Etholedig, ymateb i ymgynghoriad cyhoeddus ar flaenoriaethau arfaethedig ar gyfer Cynllun y Cyngor a chanlyniadau Asesiadau Llesiant Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus Gwynedd a Môn a gyhoeddwyd yn 2022.

Mae ein hamcanion llesiant yn cyfrannu'n uniongyrchol tuag at gyflawni'r nodau llesiant cenedlaethol (fel y nodir isod) ac yn cynnwys y camau ymarferol neu brosiectau y byddwn yn eu gweithredu er mwyn cyfrannu tuag at yr amcan. Bydd y rhain yn cael eu hadolygu'n rheolaidd.

Amcanion Llesiant y Cyngor (meysydd blaenoriaeth o fewn Cynllun y Cyngor)

Dyma'r saith amcan llesiant -

- **GWYNEDD YFORY** - Rhoi'r cychwyn gorau posib mewn bywyd i'n plant a'n pobl ifanc
- **GWYNEDD LEWYRCHUS -** Cryfhau'r economi a chefnogi trigolion Gwynedd i ennill cyflogau teilwng
- **GWYNEDD GLYD -** Cefnogi pobl Gwynedd i fyw mewn cartrefi addas a fforddiadwy yn eu cymunedau
- **GWYNEDD OFALGAR -** Cefnogi trigolion Gwynedd i fyw bywydau llawn a diogel yn ein cymunedau
- **GWYNEDD GYMRAEG -** Sicrhau ein bod yn rhoi pob cyfle posib i'n trigolion ddefnyddio'r Gymraeg yn y gymuned.
- **GWYNEDD WERDD -** Gwarchod harddwch naturiol y sir, ac ymateb yn gadarnhaol i'r argyfwng newid hinsawdd
- **GWYNEDD EFFEITHLON -** Rhoi trigolion Gwynedd yn gyntaf gan eu trin yn deg a sicrhau fod y Cyngor yn perfformio'n effeithiol ac effeithlon

Nodau Llesiant Cenedlaethol
Ceir crynodeb o'r nodau llesiant cenedlaethol isod.

CYMRU LEWYRCHUS

Cymdeithas arloesol sy'n defnyddio adnoddau'n ddarbodus, pobl addysgedig, sy'n creu cyfoeth a gwaith.

CYMRU GYDNERTH

Cenedl sy'n cynnal ac yn gwella bioamrywiaeth ac ecosystemau iach sy'n cefnogi gwydnwch a gyda'r gallu i addasu i newid (er enghraifft newid yn yr hinsawdd).

CYMRU IACHACH

Cymdeithas lle mae llesiant corfforol a meddyliol pobl cystal â phosibl a lle mae pobl yn deall beth sy'n effeithio ar eu hiechyd.

CYMRU FWY CYFARTAL

Cymdeithas sy'n galluogi pobl i gyflawni eu potensial waeth beth fo'u cefndir neu eu hamgylchiadau (gan gynnwys eu cefndir a'u hamgylchiadau cymdeithasol-economaidd).

CYMRU O GYMUNEDAU CYDLYNUS

Cymunedau atyniadol, hyfyw a diogel sydd â chysylltiadau da.

CYMRU Â DIWYLLIANT BYWIOG LLE MAE'R GYMRAEG YN FFYNNU

Cymdeithas sy'n hyrwyddo ac yn gwarchod diwylliant, treftadaeth a'r Gymraeg ac sy'n annog pobl i gyfranogi yn y celfyddydau, a chwaraeon a gweithgareddau hamdden.

CYMRU SY'N GYFRIFOL AR LEFEL FYD-EANG

Cenedl sydd, wrth iddi wneud unrhyw beth i wella llesiant economaidd, cymdeithasol, amgylcheddol a diwylliannol Cymru, yn ystyried a allai gwneud peth o'r fath gyfrannu'n gadarnhaol at lesiant byd-eang.

Sut mae amcanion llesiant y Cyngor yn cyfrannu at y nodau llesiant cenedlaethol?

Mae'r tabl isod yn amlinellu'r cyswllt rhwng ein hamcanion llesiant a'r nodau llesiant cenedlaethol. Nodir hefyd bod ein gwaith dydd i ddydd yn cyfrannu tuag at y nodau llesiant cenedlaethol.

	Llewyrchus	Cydnerth	Iachach	Cyfartal	Cymunedau Cydlynus	Diwylliant bywiog lle mae' r iaith Gymraeg yn ffynnu	Yn gyfrifol ar lefel fyd-eang
GWYNEDD YFORY Rhoi'r cychwyn gorau posib mewn bywyd i'n plant a'n pobl ifanc	■		■	■		■	
GWYNEDD LEWYRCHUS Cryfhau'r economi a chefnogi trigolion Gwynedd i ennill cyflogau teilwng	■	■		■	■	■	
GWYNEDD GLYD Cefnogi pobl Gwynedd i fyw mewn cartrefi addas a fforddiadwy yn eu cymunedau		■	■	■	■		
GWYNEDD OFALGAR Cefnogi trigolion Gwynedd i fyw bywydau llawn a diogel yn ein cymunedau	■		■	■	■		
GWYNEDD GYMRAEG Sicrhau ein bod yn rhoi pob cyfle posib i'n trigolion ddefnyddio'r Gymraeg yn y gymuned.					■	■	
GWYNEDD WERDD Gwarchod harddwch naturiol y sir, ac ymateb yn gadarnhaol i'r argyfwng newid hinsawdd	■	■			■		■
GWYNEDD EFFEITHLON Rhoi trigolion Gwynedd yn gyntaf gan eu trin yn deg a sicrhau fod y Cyngor yn perfformio'n effeithiol ac effeithlon	■			■			

Sut y byddwn yn gweithredu?

Mae'r egwyddor datblygu cynaliadwy, a defnyddio'r pum ffordd o weithio, yn ganolog i'r gwaith rydym wedi'i wneud er mwyn adnabod ein hamcanion a'r prosiectau a byddwn yn ceisio sicrhau ein bod yn gweithredu yn unol â'r egwyddorion hyn i'r dyfodol.

- **Tymor Hir -** Cydbwyso anghenion tymor byr gyda rhai hirdymor a chynllunio ar gyfer y dyfodol.
- **Atal -** Neilltuo adnoddau ar gyfer atal problemau rhag digwydd neu waethygu. Byddwn yn rhoi sylw i broblemau drwy atal ac ymyrryd yn fuan yn hytrach na thrwy ymateb.
- **Integreiddio -** Cael effaith gadarnhaol ar bobl, yr economi, yr amgylchedd a diwylliant.
- **Cydweithredu -** Gweithio gyda phartneriaid eraill i ddarparu gwasanaethau
- **Cynnwys (Cyfathrebu ac Ymgysylltu) -** Cynnwys pobl Gwynedd wrth geisio gwireddu ein cynllun a sicrhau bod y bobl hynny'n adlewyrchu amrywiaeth yr ardal.

Byddwn yn adrodd ar gynnydd tuag at ein hamcanion llesiant, ynghyd â rhoi'r 5 ffordd o weithio ar waith, fel rhan o'n trefniadau adrodd ar berfformiad ac yn benodol o fewn Adroddiad Perfformiad Blynyddol y Cyngor. Yn ogystal, byddwn yn sicrhau bod yr amcanion a'r prosiectau yn cael eu hadolygu'n rheolaidd er mwyn sicrhau eu bod yn parhau i fod yn gyfredol a pherthnasol.

Cyfraniad prosiectau Cynllun y Cyngor at y 5 ffordd o weithio		Hirdymor	Atal	Integrei-ddio	Cydweithio	Cynnwys
GWYNEDD YFORY	Trawsnewid addysg ar gyfer plant yn eu blynyddoedd cynnar	✓	✓	✓	✓	✓
	Cinio ysgol am ddim	✓	✓	✓		
	Moderneiddio adeiladau a'r amgylchedd dysgu	✓	✓	✓	✓	✓
	Hyrwyddo llesiant plant a phobl ifanc a lleihau'r gost o anfon plant i'r ysgol	✓	✓	✓	✓	✓
	Ymestyn cyfleoedd chwarae a chymdeithasu ar gyfer plant a phobl ifanc y sir	✓	✓	✓	✓	✓
GWYNEDD LEWYRCHUS	Hyrwyddo ein diwylliant ac economi ymweld gynaliadwy	✓	✓	✓	✓	✓
	Adfywio cymunedau a chanol trefi	✓	✓	✓	✓	✓
	Creu'r amgylchiadau gorau posib yng Ngwynedd i fusnesau a mentrau cymunedol ffynnu, a chefnogi pobl Gwynedd mewn i waith	✓	✓	✓	✓	✓
	Cadw'r Budd yn Lleol	✓	✓	✓	✓	✓
GWYNEDD GLYD	Cynyddu'r cyflenwad o dai i bobl leol	✓	✓	✓	✓	
	Ymdrin efo'r argyfwng costau ynni a thlodi tanwydd	✓	✓		✓	
	Sicrhau nad oes neb yn ddigartref yng Ngwynedd	✓	✓		✓	
	Rheolaeth ail gartrefi a llety gwyliau tymor byr	✓	✓	✓	✓	✓
GWYNEDD OFALGAR	Cefnogaeth Ataliol yn Lleol	✓	✓	✓	✓	✓
	Byw'n Annibynnol	✓	✓	✓	✓	✓
	Gofal Arbenigol o Ansawdd	✓	✓	✓	✓	✓
	Cefnogi Llesiant Pobl		✓	✓	✓	✓
	Cynllun Awtistiaeth	✓	✓		✓	✓
	Datblygu darpariaeth breswyl i blant mewn gofal mewn cartrefi grŵp bychan	✓	✓	✓	✓	✓
GWYNEDD GYMRAEG	Moderneiddio ac ehangu'r ddarpariaeth drochi ar gyfer dysgu Cymraeg i blant	✓	✓			
	Hybu defnydd o'r Gymraeg gan drigolion Gwynedd	✓	✓	✓	✓	✓
GWYNEDD WERDD	Gweithredu ar risgiau llifogydd	✓	✓	✓	✓	✓
	Gwastraff ac ailgylchu	✓	✓	✓	✓	✓
	Cynllun Argyfwng Hinsawdd a Natur	✓	✓	✓	✓	✓
	Teithio Llesol	✓	✓	✓	✓	✓
	Trafnidiaeth Gyhoeddus	✓	✓	✓	✓	✓

	Cynllun Datblygu Lleol newydd	✓	✓	✓	✓	✓
	Cymunedau Glân a Thaclus	✓	✓	✓	✓	✓
GWYNEDD EFFEITHLON	Cynllunio'r Gweithlu	✓	✓	✓	✓	✓
	Datblygu diwylliant y Cyngor	✓	✓	✓	✓	✓
	Sicrhau tegwch i bawb	✓	✓		✓	
	Merched mewn arweinyddiaeth				✓	
	Rheoli effaith toriadau cyllidol cenedlaethol	✓	✓	✓	✓	✓
	Cynllun Digidol	✓	✓	✓	✓	✓
	Adolygiad strategol ar reolaeth Iechyd a Diogelwch	✓	✓	✓	✓	✓
	Mabwysiadu Cynllun Rheoli Asedau Eiddo er mwyn sicrhau bod ein hystâd yn addas i bwrpas ar gyfer gweithio yn y dyfodol	✓	✓	✓	✓	✓